

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 3857/2025
28.05.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Ђорђевић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Оливера Јовановић, адвокат из ..., ради вршења родитељског права, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 560/24 од 10.12.2024. године, у седници одржаној 28.05.2025. године донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 560/24 од 10.12.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сенти П2 130/24 од 30.07.2024. године, ставом првим изреке, заједничка деца парничних странака малолетна ВВ, рођена ... године у ..., малолетна ГГ рођена ... године у ... и малолетна ГГ рођена ... године у ... поверена су на самостално вршење родитељског права мајци АА. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да на име свог доприноса за издржавање малолетне ВВ плаћа месечно 13.000,00 динара, за издржавање малолетне ГГ плаћа месечно 10.000,00 динара и за издржавање малолетне ДД плаћа месечно 6.000,00 динара, на руке мајке АА почев од дана подношења тужбе 30.01.2024. године па удубуће док за то постоје законски услови, сваког месеца најкасније до 20-ог у месецу за текући месец, а за случај доцње са законском затезном каматом од дана доспелости сваке месечне рате до коначне исплате. Ставом трећим изреке, у преосталом делу тужбени захтев ради обавезивања туженог за исплату дела доприноса за издржавање малолетне ВВ преко досуђеног износа од 13.000,00 динара до траженог од 15.000,00 динара, за издржавање малолетне ГГ преко досуђеног износа од 10.000,00 динара до траженог од 12.000,00 динара и за издржавање малолетне ДД преко досуђеног износа од 6.000,00 динара до траженог од 10.000,00 динара је одбијен. Ставом четвртим изреке, одржавање личних односа оца ББ са малолетном деце реализоваће се према договору родитеља, а у случају да договор изостане одржавање личних односа оца и деце одређује се сваког другог викенда у домаћинству оца почев од петка од 18 часова до недеље до 18 часова, преко радње недеље сваког уторка и четвртка по завршетку школских часова, половину свих

школских распуста, државне и верске празнике наизменично, дечје рођендане наизменично. Ставом петим изреке, одбијен је захтев туженог ради ослобођања од плаћања парничних трошкова, а ставом шестим изреке, обавезан тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка од 87.050,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 560/24 од 10.12.2024. године, жалба туженог је одбијена, а пресуда Основног суда у Сенти П2 130/24 од 30.07.2024. године потврђена. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 408. ЗПП у вези са чланом 208. Породичног закона, Врховни суд је нашао да је ревизија туженог није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1, 5, 8. и 9. нису учињене пред другостепеним судом да би биле разлог за изјављивање ревизије, а тачка 12. не представља ревизијски разлог, у смислу одредбе члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, ванбрачна заједница парничних странака је престала 03.01.2024. године, када је тужени напустио заједничко домаћинство. Тужиља живи у кући која је у њеном сувласништву са $\frac{1}{2}$ дела, док је друга половина у сувласништву њеног брата. Кућа је површине 65-70м², има двориште, нус просторије башту, три собе, (једна је спаваћа, другу користи најстарија ћерка, а две млађе ћерке деле собу) кухињу, купатило и трпезарију и сав намештај који је потребан за редован живот. У башти тужиља узгаја поврће и воће за потребе домаћинства. Тужиља плаћа трошкове за струју, воду, комуналије, кабловску и друге трошкове који су детаљно наведени у образложењу првостепене пресуде. Има аутомобил стар ... годину који се вози на гас, који је купила уз новчану помоћ брата. Ради у ... „...“ у ... и зарађује минималну зараду од 44.000,00 до 48.000,00 хиљада динара у зависности од броја радних дана, а када ради прековремено може да оствари зараду до 60.000,00 динара. Све што заради потроши на децу и себе. Нико јој не помаже, јер су родитељи преминули, а брат живи у Малолетна ВВ је рођена ... године, од септембра 2024. године похађа ... разред Средње ... и има трошкове школовања за куповину материјала и прибора за школу, просечно месечно око 20.000,00 динара. За гардеробу малолетне ВВ трошкови су сезонски, око 4.000,00 до 5.000,00 динара, нема додатне трошкове ван трошкова неопходних за школу. Малолетна ГГ рођена године је ... разред основне школе. Тужиља је купила уџбенике за 10.000,00 динара и има трошкове за неопходну куповину школског прибора, свезака, опреме за физичко и гардеробе за зиму. Не похађа никакве додатне школске или едукативне активности. Малолетна ДД има ... године, иде у вртић, тужиља не плаћа смештај у вртићу, а за треће дете тужиља прима родитељски додатак од 12.000,00 динара месечно док ДД не напуни 10 година. ДД

наслеђује гардеробу од старије сестре, мајка за њу купује доћи веш и обућу за сваку сезону од по 1.500,00 динара по сезони. Тужени нема обавезу издржавања према другим лицима, осим према малолетним ћеркама рођеним у ванбрачној заједници са тужиљом. Живи као подстанар у стану површине од 50-60м² у ... и станарину плаћа око 100 евра месечно и има трошкове за струју, воду, централно грејање, просечно месечно око 6.000,00 динара укупно, а у зимској сезони трошкови су већи, у зависности од сезоне. Има трошкове за мобилни телефон, за кабловску и комуналије, као и одржавање зграде, тако да просечни трошкови закупа стана – режијски трошкови месечно износе око 29.900,00 динара, а за храну потроши око 10.000,00 динара месечно. Не купује гардеробу често, за хигијену потроши око 2.000,00 динара и његови укупни месечни трошкови износе око 41.900,00 динара. Тужени нема аутомобил, био је запослен у фирми „...“ до 30.05.2024. године, када му је престао радни однос и од тада се налази на евиденцији незапослених лица. Док је радио зарада му је била око 60.000,00 динара, а сада прима новчану помоћ од 22.350,00 динара, које право ће остваривати у наредних шест месеци док се не запосли. У међувремену обавља привремене и повремене послове, здрав је, има ... година и радно је способан. Са децом се виђа по договору са тужиљом. Орган старатељства је мишљења да су оба родитеља очуваних родитељских капацитета, али да је најбољи интерес деце да буду поверена мајци на самостално вршење родитељског права. Минимална сума за издржавање, као накнада коју одређује надлежно министарство за лица на породичном смештају у време пресуђења износи 46.291,00 динара.

Код овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су закључили да је основан захтев за поверавање деце на самостално вршење родитељског права мајци, као и одлука о одржавању личних односа оца са малолетном децом на начин како је то ближе наведено у ставу четвртном изреке, уз обавезу туженог да доприноси издржавању малолетне деце, као родитеља коме деца нису поверена, и то износима утврђеним у првостепеном поступку.

Врховни суд је оценио да се ревизијом туженог неосновано указује на погрешну примену материјалног права.

Одредбом члана 3. став 1. Конвенције о праву детета (Закон о ратификацији конвенције Уједињених нација о правима детета „Службени лист СФРЈ“ - Међународни уговори број 15/90 и „Службени лист СРЈ“ – Међународни уговори број 4/96 и 2/97), прописано је да у свим активностима које се тичу деце од примарног значаја су интереси детета, без обзира на то да ли га спроводе јавне или приватне институције за социјалну заштиту, судови, административни органи или законодавна тела. У смислу одредбе члана 6. став 1. Породичног закона свако је дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се тичу детета. Дужност суда да се у спору за заштиту права детета и у спору за вршење, односно лишење родитељског права, руководи најбољим интересом детета, прописана је одредбом члана 266. став 1. истог закона. Пре него што донесе одлуку о вршењу, односно лишењу родитељског права у смислу члана 270. тог закона, суд је дужан да затражи налаз и стручно мишљење од органа старатељства, породичног саветовалишта или друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима.

Породични закон у одредби члана 67. прописује да је родитељско право изведено из дужности родитеља и постоји само у мери која је потребна за заштиту личности, права и интереса детета. Садржина родитељског права које се састоји од дужности и старању о детету, чувања и подизања, васпитања и образовања, заступања и издржавања детета, као и управљања и располагања његовом имовином, регулисана је одредбом члана 68. - 74. Породичног закона, а суштина свих дужности и права родитеља је добробит и најбољи интерес детета, што је императив којим су дужни да се руководе.

Сагласно наведеном, најбољи интерес детета је правни стандард који се цени према околностима сваког конкретног случаја, а елементи за процену су између осталог, узраст и пол детета, жеље и осећања детета с обзиром на узраст и зрелост, потребе детета и то: васпитне, затим потребе становања, исхране, одевања, здравствене бриге и друго, као и способност родитеља да задовољи утврђене потребе.

Према одредбама чланова 76. и 77. став 3. Породичног закона, родитељи родитељско право врше заједнички и споразумно и када не воде заједнички живот, ако закључе споразум о заједничком вршењу родитељског права којим се писмено саглашавају да ће родитељска права и дужности обављати заједнички, међусобним споразумевањем, које мора бити у најбољем интересу детета и ако суд процени да је тај споразум у најбољем интересу детета. Уколико родитељи нису закључили споразум о вршењу родитељског права, као у конкретном случају или суд процени да њихов споразум није у најбољем интересу детета, одлуку о поверавању заједничког детета једном родитељу и о начину одржавања личних односа детета са другим родитељем, доноси суд.

По оцени Врховног суда, правилно су нижестепени судови применили материјално право и утврдили најбољи интерес малолетне деце одлучујући да мајка самостално врши родитељско право, а да са оцем одржавају редовне личне контакте према договору странака, а уколико договор изостане моделу утврђеног првостепеном пресудом и уз обавезу туженог за издржавање малолетне деце као родитеља коме деца нису поверена.

Процена најбољег интереса малолетне деце, утврђена на основу стручног мишљења органа старатељства који је оцењен у склопу осталих изведених доказа и не оспорава се наводима ревизије. Такође, наводима ревизије се не оспорава ни правилност побијане одлуке о начину одржавања личних односа туженог са малолетном децом, већ само висини доприноса туженог за издржавање деце. Супротно ревизијским наводима, а полазећи од правилно утврђених могућности туженог као дужника издржавања и потреба малолетне деце као поверилаца издржавања применом критеријума за одређивање издржавања садржаних у члану 160. Породичног закона и руководећи се њиховим најбољим интересом сагласно члановима 6. и 266. Породичног закона, правилно су нижестепени судови оценили да је тужени у могућности да на име свог доприноса за издржавање малолетне деце плаћа и то за малолетну ВВ износ од 13.000,00 динара месечно, за малолетну ГГ износ од 10.000,00 динара месечно и за малолетну ДД износ од 6.000,00 динара месечно, с обзиром на његове могућности да стиче зараду. Тужени као отац може и мора да доприноси напред наведеним износима, док ће преостали део износа неопходан за издржавање малолетне деце обезбедити

мајка делимично новчаним давањем, а делимично свакодневним старањем и бригом о малолетној деци. Овим износима обезбеђује се задовољење услова за правилан и потпун развој малолетне деце у складу са њиховим потребама, а при томе се не угрожава егзистенција туженог као дужника издржавања. Тужени је здрав, рођен ... године и у могућности да обавља послове који би обезбедили приходе да би обезбедио неопходна средства за издржавање малолетне деце, супротно наводима у ревизији.

Осталим ревизијским наводима туженог оспорава се утврђено чињенично стање, што није дозвољен ревизијски разлог у смислу члана 407. став 2. ЗПП, и на грешке у пишању у именима које се могу исправити у свако доба, у смислу члана 362. став 1. ЗПП.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Бранка Дражић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић